

SZCZEGÓŁOWE SPECYFIKACJE TECHNICZNE

D – 08.04.01a

WJAZDY I WYJAZDY Z BRAM

**Przebudowa ulicy
Strażackiej w Łapach**

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem wjazdów i wyjazdów z bram z kostki brukowej.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) jest materiałem pomocniczym stosowanym jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach i ulicach.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem wjazdów i wyjazdów z bram z betonowej kostki brukowej układanej na podsypce piaskowej lub cementowo-piaskowej.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Betonowa kostka brukowa - prefabrykowany element budowlany, przeznaczony do budowy warstwy ścieralnej nawierzchni, wykonany metodą wibroprasowania z betonu niezbrojonego niebarwionego lub barwionego, jedno- lub dwuwarstwowego, charakteryzujący się kształtem, który umożliwia wzajemne przystawianie elementów.

1.4.2. Obrzeże - element budowlany, oddzielający nawierzchnie wjazdów, chodników i ciągów pieszych od terenów nie przeznaczonych do komunikacji.

1.4.3. Spoina - odstęp pomiędzy przylegającymi elementami (kostkami) wypełniony określonymi materiałami wypełniającymi.

1.4.4. Szczelina dylatacyjna - odstęp dzielący duży fragment nawierzchni na sekcje w celu umożliwienia odkształceń temperaturowych, wypełniony określonymi materiałami wypełniającymi.

1.4.5. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 2.

2.2. Betonowa kostka brukowa

2.2.1. Wybrane cechy betonowych kostek brukowych

Betonowa kostka brukowa może mieć następujące cechy charakterystyczne, które zostaną podane w dokumentacji projektowej lub ST:

1. odmiana:
  - a) kostka jednowarstwowa (z jednego rodzaju betonu),
  - b) kostka dwuwarstwowa (z betonu warstwy spodniej konstrukcyjnej i warstwy ścieralnej (górnej) zwykle barwionej grubości min. 4 mm,
2. barwa:
  - a) kostka szara, z betonu niebarwionego,
  - b) kostka kolorowa, z betonu barwionego,
3. wzór (kształt) kostki: określony na podstawie katalogów producentów,
4. wymiary, zgodne z wymiarami określonymi przez producenta, przeważnie:
  - a) długość: od 140 mm do 280 mm,
  - b) szerokość: od 0,5 do 1,0 wymiaru długości, lecz nie mniej niż 100 mm,
  - c) grubość: 80 mm (ewentualnie 60 mm lub 100 mm, jeśli dokumentacja projektowa tak przewiduje).

Pożądane jest, aby wymiary kostek były dostosowane do sposobu układania i siatki spoin oraz umożliwiały wykonanie warstwy o szerokości 1,0 m lub 1,5 m bez konieczności przecinania elementów w trakcie ich wbudowywania w nawierzchnię.

Kostki mogą być produkowane z wypustkami dystansowymi na powierzchniach bocznych oraz z ukosowanymi krawędziami górnymi.

2.2.2. Wymagania techniczne dla betonowych kostek brukowych

Wymagania techniczne stawiane betonowym kostkom brukowym stosowanym na nawierzchniach określa PN-EN 1338 [6].

Betonowe kostki brukowe stosowane na wjazdach powinny spełniać następujące wymagania

- odporność na zamrażanie/rozmarzanie z udziałem soli odładzających: klasa 3,
- nasiąkliwość: do 5 %,

- odporność na ścieranie: klasa 4.
Pozostałe wymagania wynikające z normy PN-EN 1338 [6], w tym:
- wytrzymałość na rozciąganie przy rozłupywaniu (zginanie),
- wygląd, teksturę i zabarwienie,
- dopuszczalne odchyłki wymiarów nominalnych, określono w SST D-05.03.23a [4].

2.3. Obramowanie wjazdu i wyjazdu

Obramowanie wjazdu i wyjazdu może być wykonane np. z obrzeży betonowych, krawężników betonowych spełniających wymagania PN-EN 1340 [7] i SST D-08.01.01b [5].

2.4. Materiały na podsypkę

Jeśli dokumentacja projektowa, ani ST nie przewidują inaczej, zgodnie z niniejszą SST nawierzchnię wjazdu z betonowej kostki brukowej można układać na podsypce piaskowej lub cementowo-piaskowej.

2.4.1. Cement

Cement stosowany do podsypki powinien być cementem portlandzkim klasy min. 32,5, odpowiadający wymaganiom PN-EN 197-1 [8].

2.4.2. Kruszywo na podsypkę

Do podsypki należy stosować kruszywo drobne (piasek) odpowiadające wymaganiom normy PN-EN 13242 [10] o uziarnieniu do 4 mm (kategoria G_{F85}).

Zaleca się, aby zastosowane kruszywo naturalne spełniało wymagania:

- kategoria zawartości pyłów max f₇ dla kruszywa drobnego i o ciągłym uziarnieniu,
- zawartość zanieczyszczeń obcych wg PN-EN 1744-1 [11]: do 0,25%,
- zawartość substancji organicznych wg PN-EN 1744-1 [11]: barwa nie ciemniejsza od wzorcowej.

2.4.3. Woda

Woda odpowiadająca wymaganiom normy PN-EN 1008 [9] lub woda pitna.

2.5. Materiały do wypełniania spoin

W przypadku zastosowania podsypki piaskowej należy użyć do wypełniania spoin kruszywa (piasku) zgodnie z wymaganiami jak w pkt. 2.4.2.

W przypadku zastosowania podsypki cementowo-piaskowej do wypełniania spoin należy zastosować zaprawę 1:2 o wytrzymałości na ściskanie nie mniejszej niż 30 MPa.

Do zaprawy można stosować kruszywo o uziarnieniu 0/2 mm odpowiadające wymaganiom normy PN-EN 13139 [12] o właściwościach:

- kategoria zawartości pyłów : kategoria 1,
- zawartość zanieczyszczeń obcych wg PN-EN 1744-1 [11]: do 0,25%,
- zawartość substancji organicznych wg PN-EN 1744-1 [11]: barwa nie ciemniejsza od wzorcowej.

Woda zgodnie z pkt. 2.4.3.

Cement zgodnie z pkt. 2.4.1.

2.6. Materiały do wykonania podbudowy

Jeżeli dokumentacja projektowa przewiduje wykonanie warstw podbudowy (w tym warstwy odsączającej, odcinającej i mrozoochronnej) pod wjazdem, należy je wykonać z materiałów odpowiadających wymaganiom właściwych SST, np. z kruszywa stabilizowanego cementem lub mechanicznie.

2.7. Materiały do wypełnienia szczelin dylatacyjnych

Do wypełniania szczelin dylatacyjnych w nawierzchni na podsypce cementowo-piaskowej, o ile dokumentacja projektowa lub ST to przewiduje, należy stosować drogowe zalewy kauczukowo-asfaltowe na gorąco zgodne z PN-EN 14188-1 [13] typ N2 lub syntetyczne masy uszczelniające (np. poliuretanowe, polisiarczkowe itp.) zgodne z PN-EN 14188-2 [14].

2.8. Składowanie kruszywa i cementu

Składowanie kruszywa, nie przeznaczonego do bezpośredniego wbudowania po dostarczeniu na budowę, powinno odbywać się na podłożu równym, utwardzonym i dobrze odwodnionym, przy zabezpieczeniu kruszywa przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi materiałami kamiennymi.

Cement w workach, co najmniej trzywarstwowych, o masie np. 50 kg, można przechowywać do:

- 10 dni w miejscach zadaszonych na otwartym terenie o podłożu twardym i suchym,
- terminu trwałości, podanego przez producenta, w pomieszczeniach o szczelnym dachu i ścianach oraz podłogach suchych i czystych.

Cement dostarczony na paletach magazynuje się razem z paletami, z dopuszczalną wysokością 3 szt. palet. Cement niespaletowany układa się w stosy płaskie o liczbie warstw 12 (dla worków trzywarstwowych).

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 3.

3.2. Sprzęt do wykonania robót

Wykonawca przystępujący do wykonania wjazdu powinien dysponować:

- zagęszczarką wibracyjną z wykładziną elastomerową, chroniącą kostki przed uszkodzeniami jak ścieranie, zarysowanie i wykruszenie naroży,
- szablonem do wyrównania warstwy podbudowy,
- poziomnicą laserową,
- betoniarką do wytworzenia zapraw i podsypki cementowo-piaskowej.
- przecinarką do przycinania kostek,
- urządzeń układających (układarek), składających się z wózka i chwytaka sterowanego hydraulicznie – przy większych zakresach robót.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 4.

4.2. Transport betonowych kostek brukowych, obrzeży i krawężników

Betonowe kostki brukowe powinny być transportowane na paletach w stanie dostarczonym przez producenta.

Obrzeża i krawężniki mogą być przewożone dowolnymi środkami transportowymi, zabezpieczone przed przemieszczaniem się i uszkodzeniem podczas za – i rozładunku oraz transportu, najlepiej na paletach. Obrzeża i krawężniki niespaletowane należy układać na podkładkach i przekładkach drewnianych, rzędami, długością w kierunku jazdy środka transportowego.

4.3. Transport kruszywa, cementu i pozostałych materiałów

Cement powinien być przewożony w warunkach zabezpieczającym go przed zawilgoceniem i zbryleniem. Cement w workach może być przewożony samochodami krytymi w sposób nie powodujący uszkodzeń opakowania.

Kruszywo można przewozić dowolnymi środkami transportowymi w warunkach zabezpieczających je przed zmieszaniem z innymi frakcjami, rozsypywaniem i zanieczyszczeniem.

Gotową mieszankę betonową należy dostarczać na budowę w warunkach zabezpieczających przed wysychaniem, wpływami atmosferycznymi i segregacją.

Zalwę lub masy uszczelniające do szczelin dylatacyjnych można przewozić dowolnymi środkami transportu w fabrycznie zamkniętych pojemnikach lub opakowaniach, chroniących je przed zanieczyszczeniem.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 5.

5.2. Koryto i podbudowa pod chodnik

Koryto wykonane w podłożu powinno być wyprofilowane zgodnie z projektowanymi spadkami podłużnymi i poprzecznymi wjazdu oraz zgodnie z wymaganiami podanymi w SST D-04.01.01 [2]. Wskaźnik zagęszczenia koryta nie może być mniejszy od 0,97 według normalnej metody Proctora.

Jeżeli dokumentacja projektowa przewiduje wykonanie warstw podbudowy (w tym warstwy odsączającej, odcinającej i mrozoochronnej) pod chodnikiem, należy je wykonać o projektowanej grubości, zgodnie z odpowiednią SST, np. z kruszywa stabilizowanego cementem lub mechanicznie.

5.3. Warunki układania wjazdu z betonowej kostki brukowej

Kostkę na podsypce cementowo-piaskowej można układać bez środków ochronnych przed mrozem, jeżeli temperatura otoczenia wynosi $+5^{\circ}\text{C}$ lub wyższa. Nie należy układać wjazdu w temperaturze 0°C lub niższej. Jeżeli w ciągu dnia temperatura utrzymuje się w granicach od 0 do $+5^{\circ}\text{C}$, a w nocy spodziewane są przymrozki, nawierzchnię należy zabezpieczyć przez nakrycie, np. matami ze słomy, papą lub innym materiałem o złym przewodnictwie ciepła.

Nawierzchnię na podsypce piaskowej zaleca się wykonywać w dodatnich temperaturach otoczenia.

5.4. Obramowanie wjazdu

Do obramowania wjazdu można stosować obrzeża, krawężniki betonowe uliczne lub betonowe drogowe, odpowiadające wymaganiom wymienionym w pkt. 2.3.

Rodzaj obramowania wjazdu powinien być zgodny z dokumentacją projektową, ST lub wskazaniem Inżyniera.

Ustawienie obrzeży i krawężników powinno być zgodne z wymaganiami zawartymi w SST D-08.01.01b [5].

Obrzeże może wystawać ponad poziom wjazdu na wysokość od 2 do 5 cm, znajdować się na poziomie wjazdu lub 1 do 2 cm niżej dla zapewnienia odwodnienia wjazdu.

5.5. Ułożenie podsypki

Podsypkę należy układać na wykonanej zgodnie z dokumentacją projektową i odpowiednio zagęszczonej podbudowie. Podsypka może być wykonana jako piaskowa lub cementowo-piaskowa.

Jeśli dokumentacja projektowa lub ST nie ustala inaczej to grubość podsypki powinna wynosić po zagęszczeniu od 3 do 5 cm. Dopuszczalne odchyłki od zaprojektowanej grubości podsypki nie powinny przekraczać ± 1 cm.

5.5.1. Podsypka piaskowa

Podsypkę piaskową należy wykonać z kruszywa wg pkt. 2.4.2

Podsypkę piaskową należy zwilżyć wodą, równomiernie rozścielić i zagęścić lekkimi walcami (np. ręcznymi) lub zagęszczarkami wibracyjnymi w stanie wilgotności optymalnej. Po rozłożeniu kruszywa podsypkę należy wyrównać łąką, tak aby jej grubość osiągnęła projektowaną wartość.

5.5.2. Podsypka cementowo-piaskowa

Podsypka powinna być wykonana z materiałów wg pkt. 2.4.

Stosunek cementu do kruszywa w podsypce cementowo-piaskowej powinien wynosić 1:4. Podsypka przygotowana w betoniarkach powinna spełniać następujące warunki:

- współczynnik wodno-cementowy od 0,20 do 0,25,
- wytrzymałość na ściskanie $R_7 = 10$ MPa, $R_{28} = 14$ MPa.

Podsypkę cementowo-piaskową rozściela się na uprzednio zwilżonej podbudowie.

Wszystkie fazy robót od mieszania podsypki z wodą do ostatecznego ubicia kostki powinny być wykonane przed rozpoczęciem wiązania cementu.

Rozścielenie podsypki cementowo-piaskowej powinno wyprzedzać układanie nawierzchni z kostek od 3 do 4 m. Rozścielona podsypka powinna być wyprofilowana i zagęszczona w stanie wilgotnym, lekkimi walcami (np. ręcznymi) lub zagęszczarkami wibracyjnymi.

Jeśli podsypka jest wykonana z suchej zaprawy cementowo-piaskowej, to po zawałowaniu nawierzchni należy ją polać wodą w takiej ilości, aby woda zwilżyła całą grubość podsypki. Rozścielenie podsypki z suchej zaprawy może wyprzedzać układanie nawierzchni z kostek o około 20 m.

5.6. Układanie betonowej kostki brukowej

Betonową kostkę brukową należy układać zgodnie z deseniem podanym w dokumentacji projektowej, a w przypadku braku wystarczających ustaleń Wykonawca przedkłada odpowiednie propozycje do zaakceptowania Inżynierowi. Przed ostatecznym zaakceptowaniem kształtu, koloru i sposobu układania kostek, Inżynier może polecić Wykonawcy ułożenie po 1 m² wstępnie wybranych kostek, wyłącznie na podsypce piaskowej.

Warstwa nawierzchni z kostki powinna być wykonana z elementów o jednakowej grubości. Na poszczególnych fragmentach robót zaleca się stosować kostki dostarczone w tej samej partii materiału, w której niedopuszczalne są różne odcienie wybranego koloru kostki.

Układanie kostki można wykonywać ręcznie lub mechanicznie.

Układanie ręczne zaleca się wykonywać na mniejszych powierzchniach, zwłaszcza skomplikowanych pod względem kształtu lub wymagających kompozycji kolorystycznej układanych deseni oraz różnych wymiarów i kształtów kostek. Układanie kostek powinni wykonywać przyuczeni brukarze.

Układanie mechaniczne zaleca się wykonywać na dużych powierzchniach o prostym kształcie, tak aby układarka mogła przenosić z palety warstwę kształtek na miejsce ich ułożenia z wymaganą dokładnością. Kostka do układania mechanicznego nie może mieć dużych odchyłek wymiarowych i musi być odpowiednio przygotowana przez producenta, tj. ułożona na palecie w odpowiedni wzór, bez dołożenia połówek i dziewiątek, przy czym każda warstwa na palecie musi być dobrze przesypana bardzo drobnym piaskiem, by kostki nie przywierały do siebie. Układanie mechaniczne zawsze musi być wsparte pracą brukarzy, którzy uzupełniają przerwy, wyrabiają łuki, dokładają kostki w okolicach studzienek i krawężników.

Kostkę układa się około 1,5 cm wyżej od projektowanej niwelety, ponieważ po procesie ubijania podsypka zagęszcza się.

Powierzchnia kostek położonych obok urządzeń infrastruktury technicznej (np. studzienek, włączów itp.) powinna trwale wystawać od 3 mm do 5 mm powyżej powierzchni tych urządzeń oraz od 3 mm do 10 mm powyżej korytek ściekowych (ścieków).

Do uzupełnienia przestrzeni przy krawężnikach, obrzeżach i studzienkach można używać elementy kostkowe wykończeniowe w postaci tzw. połówek i dziewiątek, mających wszystkie krawędzie równe i odpowiednio fazowane. W przypadku potrzeby kształtek o nietypowych wymiarach, wolną przestrzeń uzupełnia się kostką ciętą, przycinaną na budowie specjalnymi przecinarkami.

Dzienną działkę roboczą nawierzchni na podsypce cementowo-piaskowej zaleca się zakończyć prowizorycznie około półmetrowym pasem nawierzchni na podsypce piaskowej w celu wytworzenia oporu dla ubicia kostki ułożonej na stałe. Przed dalszym wznowieniem robót, prowizorycznie ułożoną nawierzchnię na podsypce piaskowej należy rozebrać i usunąć wraz z podsypką.

Ubicie nawierzchni należy przeprowadzić za pomocą zagęszczarki wibracyjnej (płytovej) z osłoną z tworzywa sztucznego. Do ubicia nawierzchni nie wolno używać walca.

Ubijanie nawierzchni należy prowadzić od krawędzi powierzchni w kierunku jej środka i jednocześnie w kierunku poprzecznym kształtek. Ewentualne nierówności powierzchniowe mogą być zlikwidowane przez ubijanie w kierunku wzdłużnym kostki.

Po ubiciu nawierzchni wszystkie kostki uszkodzone (np. pęknięte) należy wymienić na kostki całe.

5.7. Spoinowanie

Wypełnienie spoin zaprawą cementowo-piaskową należy stosować przy wjazdach z kostki układanej na podsypce cementowo-piaskowej.

Wypełnienie spoin piaskiem można stosować przy nawierzchni układanych na podsypce piaskowej.

Kostki przy urządzeniach naziemnych uzbrojenia podziemnego należy zalać zaprawą cementowo-piaskową.

Materiały do wykonania wypełnienia spoin powinny odpowiadać wymaganiom podanym w pkt. 2.5.

Wypełnienie spoin piaskiem polega na rozsypaniu warstwy piasku i wmięceniu go w spoiny na sucho lub, po obfitym polaniu wodą, wmięceniu papki piaskowej szczotkami względnie rozgarniaczkami z piórami gumowymi.

Zaprawę cementowo-piaskową zaleca się przygotować w betoniarni, w sposób zapewniający jej wystarczającą płynność. Spoiny można wypełnić przez rozlanie zaprawy na nawierzchnię i nagarnianie jej w szczeliny szczotkami lub rozgarniaczkami z piórami gumowymi. Przed rozpoczęciem zalewania kostka powinna być oczyszczona i dobrze zwilżona wodą. Zalewa powinna całkowicie wypełnić spoiny i tworzyć monolit z kostkami. Wypełnienie spoin zaprawą musi być zakończone przed rozpoczęciem wiązania cementu.

Po wypełnianiu spoin zaprawą cementowo-piaskową nawierzchnię należy starannie oczyścić; szczególnie dotyczy to nawierzchni z kostek kolorowych i z różnymi deseniami układania.

Przy wypełnianiu spoin zaprawą cementowo-piaskową należy zabezpieczyć przed zalaniem nią szczeliny dylatacyjne, wkładając zwinięte paski papy, zwitki z worków po cementie itp.

5.8. Pielęgnacja wjazdu

Wjazd o spoinach wypełnionych piaskiem można oddać do użytku bezpośrednio po jego wykonaniu. Piasek podczas ruchu wypełnia spoiny i po kilku dniach pielęgnację wjazdu można uznać za ukończoną.

Wjazd o spoinach wypełnionych zaprawą cementowo-piaskową, po jego wykonaniu, należy pokryć warstwą wilgotnego piasku o grubości od 1,0 do 1,5 cm i utrzymywać go w stanie wilgotnym w ciągu 10 dni. Po upływie od 2 tygodni (przy temperaturze średniej otoczenia nie niższej niż 15°C) do 3 tygodni (w porze chłodniejszej) nawierzchnię należy oczyścić z piasku, po czym można ją oddać do użytku.

5.9. Szczeliny dylatacyjne

W przypadku układania kostek na podsypce cementowo-piaskowej i wypełnianiu spoin zaprawą cementowo-piaskową, należy przewidzieć wykonanie szczelin dylatacyjnych w odległościach zgodnych z dokumentacją projektową lub ST, względnie nie większych niż co 8 m. Szerokość szczelin dylatacyjnych powinna umożliwiać przejście przez nie przemieszczeń wywołanych wysokimi temperaturami nawierzchni w okresie letnim, lecz nie powinna być mniejsza niż 8 mm i większa niż 15 mm.

Dolną część szczeliny dylatacyjnej należy wypełnić wilgotną mieszanką cementowo-piaskową 1:8 z materiałów spełniających wymagania wg pkt. 2.4 lub inny materiał zaakceptowany przez Inżyniera.

Górną część szczeliny powinna być wypełniona trwale zalewami i masami określonymi w pkt. 2.7. Sposób wypełnienia szczelin powinien odpowiadać wymaganiom SST D-05.03.04a [3].

Szczeliny dylatacyjne poprzeczne należy stosować dodatkowo w miejscach, w których występuje zmiana sztywności podłoża (np. nad przepustami, przy przyczółkach mostowych, nad szczelinami dylatacyjnymi w podbudowie itp.).

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

6.2.1. Sprawdzenie lub badania wyrobów budowlanych

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, deklarację właściwości użytkowych, krajową lub europejską ocenę techniczną), ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.,
- ew. wykonać własne badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone przez Inżyniera,
- sprawdzić cechy zewnętrzne materiałów krawężników, obrzeżu i betonowej kostki brukowej.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi do akceptacji.

6.2.2. Badania materiałów na budowie

Przed złożeniem zamówienia, Wykonawca może zażądać dostarczenia przez producenta próbek odniesienia oferowanych betonowych kostek brukowych i zdecydować o ich przydatności do wbudowania. Decyzja Wykonawcy powinna być zaaprobowana przez Inżyniera.

Po otrzymaniu dostawy Wykonawca wraz z Inżynierem powinni ocenić zgodność próbek z otrzymanym materiałem i w przypadku widocznych, niekorzystnych różnic, dostawę odrzucić.

Należy skontrolować, czy właściwości betonowej kostki brukowej, obrzeży i krawężników zgodnie z deklaracją producenta na podstawie dokumentów jak w pkt. 6.2.1. odpowiadają wymaganiom podanym w pkt. 2.2. i 2.3.

Cement oraz kruszywa użyte do podbudowy, podsypki i zaprawy do spoinowania należy skontrolować pod kątem zgodności z wymaganiami określonymi w pkt. 2.4, 2.5, 2.6.

6.3. Kontrola w trakcie robót

W czasie robót należy wykonywać następujące badania kontrolne:

6.3.1. Sprawdzenie wykonania koryta

Sprawdzenie wykonania koryta należy wykonać zgodnie z SST D-04.01.01 [2] pkt 6 oraz pkt 5.2 niniejszej SST, przy czym dopuszczalne tolerancje wynoszą dla:

- głębokości koryta
  - o szerokości do 3 m: ± 1 cm,
  - o szerokości powyżej 3 m: ± 2 cm,
- szerokości koryta: ± 5 cm,

6.3.2. Sprawdzenie wykonania podbudowy

Sprawdzenie ewentualne podbudowy, warstwy odcinającej lub odsączającej jeśli jest zastosowana należy przeprowadzić zgodnie z odpowiednią SST pkt 6.

6.3.3. Sprawdzenie ułożenia podsypki

Sprawdzenie podsypki polega na stwierdzeniu jej zgodności z dokumentacją projektową oraz z wymaganiami określonymi w p. 5.5.

W warunkach polowych, na budowie, wilgotność podsypki cementowo-piaskowej można sprawdzić przez ściśnięcie w garści podsypki, która po otwarciu dłoni powinna stanowić bryłkę nie wykazującą śladów wody, natomiast przy naciśnięciu palcem bryłka powinna rozsypać się.

6.3.4. Sprawdzenie prawidłowości układania kostki

Badanie prawidłowości układania kostki powinno być prowadzone przez cały okres robót na zgodność z pkt. 5.6, 5.7, 5.8 oraz z dokumentacją projektową.

Należy kontrolować na bieżąco:

- a) spadki na zgodność z dokumentacją projektową i pkt. 5.6,
- b) rzędne nawierzchni, w szczególności przy krawężnikach,
- c) sposób ubijania płyt – zagłębienie w podsypce, wypoziomowanie,
- d) rodzaj materiału użytego do wypełniania spoin w zależności od zastosowanej podsypki, na zgodność z pkt. 5.7
  - w przypadku stosowania zaprawy cementowo-piaskowej należy skontrolować dokumenty dostawy cementu i kruszywa na zgodność z ST oraz pobrać próbki zaprawy i sprawdzić, czy ma po 28 dniach wytrzymałość 30 MPa,
  - w przypadku zamulania szczelin kruszywem należy skontrolować dokumenty dostawy na zgodność z wymaganiami ST,
- e) kontrola wypełnienia spoin

Przed wypełnieniem spoin należy skontrolować:

  - w przypadku wypełniania spoin zaprawą cementowo-piaskową, czy szczeliny są dobrze zwilżone wodą,
  - w przypadku zamulania kruszywem, czy w czasie zamulania kruszywo jest obficie polewane wodą, aby wypełniło całkowicie spoiny,
- f) kontrola przeprowadzenia pielęgnacji nawierzchni

Należy kontrolować sposób i czas trwania pielęgnacji nawierzchni w zależności od rodzaju podsypki, na zgodność z pkt. 5.8.

6.4. Kontrola po wykonaniu robót

Kontrola po wykonaniu wjazdu obejmuje sprawdzenie z częstotliwością uzgodnioną z Inżynierem następujących parametrów geometrycznych:

- rzędne wysokościowe – odchyłki od wartości projektowanych ± 1 cm,
- szerokość – dopuszczalne odchyłki ± 2 cm,
- równość w profilu podłużnym – nierówności nie mogą przekroczyć 8 mm,
- równość w przekroju poprzecznym i spadki poprzeczne – prześwity pod łatą profilową nie mogą przekroczyć 8 mm, odchyłka spadków poprzecznych nie większa od 0,3 %,
- sprawdzenie równoległości spoin (pomocą dwóch sznurów napiętych wzdłuż spoin i przymiaru z podziałką milimetrową) - dopuszczalne odchylenie wynosi ± 1 cm na szerokości chodnika,
- szerokość i wypełnienie spoin – spoiny muszą być wypełnione na pełną głębokość.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m^2 (metr kwadratowy) wykonanego wjazdu z betonowej kostki brukowej.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pkt. 6 dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Roboty związane z wykonaniem podsypki należą do robót ulegających zakryciu. Zasady ich odbioru są określone w SST D-00.00.00 Wymagania ogólne [1] pkt 8.2.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w SST D-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1]pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² wjazdu z betonowej kostki brukowej obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
  - oznakowanie robót,
  - przygotowanie podłoża i wykonanie koryta,
  - dostarczenie materiałów,
  - wykonanie podsypki,
  - ułożenie i ubicie kostki,
  - wypełnienie spoin,
  - pielęgnację wjazdu,
  - ewentualne wypełnienie szczelin
  - przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej.
- Ewentualne wykonanie podbudowy płatne jest na podstawie odrębnej specyfikacji.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących

Cena wykonania robót określonych niniejszą SST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Szczegółowe specyfikacje techniczne (SST)

1.	D-00.00.00	Wymagania ogólne
2.	D-04.01.01	Koryto wraz z profilowaniem i zagęszczeniem podłoża
3.	D-05.03.04a	Wypełnianie zalewami szczelin w nawierzchni z betonu cementowego
4.	D-05.03.23a	Nawierzchnia z betonowej kostki brukowej dla dróg i ulic oraz placów i chodników
5.	D-08.01.01b	Ustawienie krawężników betonowych

10.2. Normy

6.	PN-EN 1338	Betonowe kostki brukowe. Wymagania i metody badań
7.	PN-EN 1340	Krawężniki betonowe - Wymagania i metody badań
8.	PN-EN 197-1	Cement -- Część 1: Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku
9.	PN-EN 1008	Woda zarobowa do betonu -- Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu
10.	PN-EN 13242	Kruszywa do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym
11.	PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Część 1: Analiza chemiczna
12.	PN-EN 13139	Kruszywa do zaprawy
13.	PN-EN 14188-1	Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe -- Część 1: Wymagania wobec zalew drogowych na gorąco
14.	PN-EN 14188-2	Wypełniacze szczelin i zalewy drogowe -- Część 2: Wymagania wobec zalew drogowych na zimno

